

Regionų komiteto nuomonė. Universitetų ir įmonių dialogas

(2010/C 141/06)

REGIONŲ KOMITETAS

- dar kartą pabrėžia, kad šiuo metu, kai ES stengiasi sumažinti dabartinio ekonomikos nuosmukio poveikį ir atnaujinti augimą, labai svarbu sudaryti sąlygas dialogui tarp svarbiausių švietimo ir ekonomikos suinteresuotųjų subjektų atsižvelgiant į didžiulę švietimo ir mokymo sistemų reikšmę Lisabonos strategijai ir atnaujintai Socialinei darbotvarkei,
- pabrėžia universitetų ir įmonių dialogo reikšmę visais valdymo lygmenimis, kadangi tai yra svarbi priemonė siekiant visiškai išnaudoti regionų ekonominio ir socialinio vystymo potencialą,
- pabrėžia, kad visoje Europos Sąjungoje vietos ir regionų valdžios institucijoms suteikti pagrindiniai įgaliojimai švietimo ir mokymo politikos srityse ir dar kartą primena, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra pagrindinės dalyvės plėtojant regionų mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijas, kadangi dažniausiai jos administruoja mokslinių tyrimų institutus ir remia novatorišką aplinką,
- pabrėžia, kad būtina didesnę dėmesį skirti aukštojo mokslo reikšmei vietos ir regionų vystymui ir aukštojo mokslo įstaigų bei vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimo skatinimui įtraukiant ir vietos ir regionų ekonominės ir socialinės veiklos vykdytojus.

Pranešėjas: Mohammad MASOOD (UK/ELP) Bradfordo miesto tarybos narys

Pamatinis dokumentas

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui Naujoji universitetų modernizavimo partnerystė. ES forumas „Universitetų ir įmonių dialogas“

COM(2009) 158 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. džiaugiasi idėjų, kurios dažnai yra glaudžiai susijusios su vietos ir regionų valdžios institucijų lygmenis iniciatyvomis, gausa ir iki šiol vykusių svarstymų dėl universitetų ir įmonių dialogo kokybe;

2. pabrėžia universitetų ir įmonių dialogo reikšmę visais valdymo lygmenimis, kadangi tai yra svarbi priemonė siekiant visiškai išnaudoti regionų ekonominio ir socialinio vystymo potencialą;

3. pripažįsta žinių trikampio – mokslinių tyrimų, švietimo ir inovacijų – sąveikos svarbą, kadangi tai leidžia plėtoti naujovių diegimo gebėjimus ir didinti absolventų įsidarbinimo galimybes Europoje;

4. pripažįsta perėjimą nuo technologijų perkėlimo keičiantis žiniomis prie dalijimosi žiniomis ir atvirų inovacijų sistemų bei būtinybę išsamiau tirti socialinius procesus ir elgseną, kuriais grindžiamos šios naujos sistemos;

5. pabrėžia, kad Europos Sąjungoje vietos ir regionų valdžios institucijoms suteikti pagrindiniai įgaliojimai švietimo ir mokymo politikos srityse;

6. primena, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra pagrindinės dalyvės plėtojant regionų mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijas, kadangi dažniausiai jos administruoja mokslinių tyrimų institutus ir remia novatorišką aplinką;

7. pabrėžia, kad rengiant politiką ir įgyvendinant programą reikėtų pasitelkti vietoje esančius demokratiškai išrinktus atstovus. Taikant vietos žinias ir pasitelkiant demokratinį atskaitingumą pagerės universitetų, verslo ir vietos valdžios institucijų partnerystės valdymo mechanizmai. Tai sudarys sąlygas nustatyti prioritetus ir atskaitingumą vietos lygmeniu, o tai tiesiogiai siejasi su subsidiarumo principu;

8. pažymi, kad dėl to vietos ir regionų valdžios institucijos yra vienos pagrindinių suinteresuotųjų subjektų formuojant politiką ir imantis iniciatyvų, skirtų stiprinti ir, ypač, plėsti Europos mokslinių tyrimų erdvę, visų pirma, jos tikslą sukurti

stiprias mokslinių tyrimų ir akademinės institucijas, dirbančias novatoriškoje aplinkoje;

9. palankiai vertina tai, kad pastarąjį dešimtmetį daugelis Europos universitetų regionų ekonominių vystymą formaliai įtraukė į savo misijos deklaracijas. Regionų plėtros agentūros taip pat įtraukia į savo regionų ekonomikos strategijas veiklos kryptis, kurios remia universitetų ir pramonės partnerystę;

10. pabrėžia, kad politikos sričių tarpusavio sąveikos būdai yra nepaprastai svarbūs regionams ir dažnai reikalauja vertikalios administracinių lygmenų (Europos, nacionalinio, regionų) koordinavimo ir horizontalaus regionų koordinavimo, kad būtų išvengta dubliavimosi ir dalijamasi patirtimi;

11. pabrėžia, kad siekiant paremti universitetų ir įmonių dialogą, būtina derinti naujas ir jau pateiktas iniciatyvas bei programas, pvz., Europos mokslinių tyrimų erdvės (ERA), Europos technologijų instituto (EIT) ir Mokymosi visą gyvenimą programos;

12. pripažįsta, kad universitetų ir įmonių bendradarbiavimui įtakos turi specifinės regionų sąlygos, plėtros agentūrų galimybės remti universitetų ir įmonių bendradarbiavimą regionų lygiu, verslo branduolių vaidmuo plėtojant universitetų ir įmonių tinklus, verslo investicijų į mokslinius tyrimus ir vystymą regione mastas;

Bendrosios pastabos

13. pabrėžia, kad būtina didesnę dėmesį skirti aukštojo mokslo reikšmei vietos ir regionų vystyme ir aukštojo mokslo įstaigų bei vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimo skatinimui įtraukiant ir vietos ir regionų ekonominės ir socialinės veiklos vykdytojus;

14. remia universitetų ir privataus sektoriaus bendradarbiavimą ir pritaria, kad universitetai turi būti laikomi inovacijų regionuose varomąja jėga;

15. ragina universitetus ieškoti naujų valstybės institucijų ir privataus sektoriaus bendradarbiavimo būdų pvz., pasitelkiant viešojo ir privataus sektoriaus naujovių fondus, kadangi jie turi priemonių galinčių padėti padidinti judumą visose srityse;

16. remia glaudų visos Europos įmonių, universitetų ir mokslinių tyrimų institutų bendradarbiavimą įtraukiant politinius veikėjus ir administraciją vietos, regionų ir nacionaliniu lygmenimis;

17. laikosi nuomonės, kad bendradarbiavimo lygis vis dar skiriasi tarp valstybių, universitetų ir akademinų disciplinų nors ES programomis ir siekiama užmegzti partnerystes tarp įmonių ir universitetų, paprastai daugiausia dėmesio skiriant partnerystėms konkrečiose srityse, pvz., mokslinių tyrimų ar studentų judumo;

18. mano, kad tokio bendradarbiavimo poveikis abiejų sektorių valdymui ir organizacinei kultūrai yra ribotas, kadangi nedaugelis universitetų turi bendradarbiavimo su įmonėmis strategiją, o ją turintieji susitelkę vos keliose valstybėse narėse;

19. reiškia susirūpinimą dėl to, kad daugelyje šalių galioja teisinės ir finansinės taisyklės, visiškai neskatinančios universitetų bendradarbiauti su įmonėmis ar netgi trukdančios tokiai veiklai;

20. rekomenduoja įvesti atitinkamus veiklos rezultatų nustatymo rodiklius, kurie padėtų įvertinti dabartinių universitetų ir įmonių dialogą. Vertinant visus rezultatus būtina įtraukti tiek kokybės, tiek kiekybės rodiklius. Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kaip šių rodiklių parinkimas gali paveikti naudotojų grupių elgseną;

21. ragina universitetus atlyginti už universitetų ir įmonių dialogą. Akademinėi bendruomenei būtų tam tikras išbandymas pripažinti šią veiklą nustatant skyrimo į aukštesnes pareigas kriterijus. Nors dauguma universitetų teigia, kad pripažįsta universitetų ir įmonių dialogo reikšmę, nedaugelis turi aiškių ir skaidrių būdų šį dialogą palyginti su mokslinių tyrimų ir mokyimo veikla bei tinkamai už tai atlyginti;

22. pripažįsta, kad verslumas ir gebėjimų gerinimas pasitelkiant mokymąsi visą gyvenimą yra pagrindinės aukštojo mokslo užduotys;

23. palankiai vertina tai, kad kai kurie regionai finansuodami mokslinius tyrimus ir naujoves stengiasi sudaryti palankias sąlygas privataus sektoriaus dalyvavimui, universitetams ir aukštosios mokykloms suteikdami didesnę autonomiją;

24. siūlo, kad nauji valstybės institucijų ir privataus sektoriaus bendradarbiavimo būdai, pvz., pasitelkiant bendrus viešojo ir privataus sektoriaus naujovių fondus, būtų novatoriški tvaraus valstybės lėšų naudojimo ir užtikrinimo pavyzdžiai;

25. sutinka, kad sanglaudos politika atlieka ypatingą vaidmenį remiant novatorišką veiklą regionuose; todėl Europos regioninės plėtros fondas (ERPF) taip pat gali būti naudinga priemonė verslo inkubatoriams ir mokslo parkams (infrastruk-

tūra ir susiję dalykai) finansuoti. Branduoliai yra itin naudingi MVĮ, nes sudaro sąlygas, skatinančias ryšius su universitetais ir didelėmis įmonėmis bei leidžia jiems patekti į tarptautinius prekybos tinklus;

26. pripažįsta, kad MVĮ taip pat atlieka gyvybiškai svarbų vaidmenį kuriant darbo vietas ir diegiant inovacijas bei skatina MVĮ dalyvauti universitetų ir įmonių dialoge bei plėtojant novatoriškas ir tikslingas iniciatyvas, skirtas šiam dialogui palaikyti;

27. remia aukštųjų mokyklų ir mokslinių tyrimų institutų tarptautinį bendradarbiavimą su neuniversitetiniais pramonės ir prekybos, valdymo, kultūros ir kitų visuomeninio gyvenimo sričių partneriais;

28. be to, pripažįsta, kad organizacijos ir kiti subjektai, kurie tarpininkauja tarp universitetų ir įmonių, gali turėti didelę reikšmę užmezgant tarpusavio ryšius, todėl reikia tai pabrėžti ir juos labiau remti;

Gerosios praktikos pavyzdžiai

29. palankiai vertina tai, kad Europoje yra gausu universitetų ir įmonių bendradarbiavimo pavyzdžių;

30. reiškia susirūpinimą, kad nedaug gerosios praktikos pavyzdžių yra naujosiose valstybėse narėse;

31. palankiai vertina Komisijos ketinimą pradėti tyrimą, kurio metu bus sudarytas esamos gerosios praktikos pavyzdžių sąrašas; prašo Komisijos sudarant šį sąrašą atsižvelgti į vietos ir regionų valdžios institucijų poreikius;

Vietos ir regionų valdžios institucijų turimos priemonės

32. skatina steigti pagrindinių suinteresuotųjų subjektų partnerystės struktūras iš vietos ir regionų valdžios institucijų, įmonių, bendruomenės ir aukštojo mokslo įstaigų atstovų siekiant daugiau dėmesio skirti dialogui, visų pirma organizuojant apskrituosius stalus ir seminarus, steigiant mokslo parkus technologijų perdavimui, organizuojant mokslo, kultūros renginius ar studentų mugės;

33. pritaria aukštojo mokslo įstaigų išteklių sutelkimui rengiant ir įgyvendinant regionų ir miestų ekonomikos, socialines, kultūros ir aplinkos vystymąsias strategijas;

34. ragina aukštojo mokslo įstaigas bendrai investuoti į programas, kurios duoda konkrečios naudos regiono įmonėms ir bendruomenei, kartu skatina įmones, kuriančias tinklus tarp įvairių žinių, mokslinių tyrimų, plėtros bei inovacijų centrų, propaguojančias keitimosi žiniomis forumus ir skatinančias steigti inovacijomis pasižyminčių regionų tinklus, finansuoti aukštųjų mokyklų stipendijų dėstytojams fondus;

35. aukštojo mokslo įstaigoms rekomenduoja naudoti išteklius regionų reikalams tvariai, sudarant daugiamečių planą;

36. pageidautų, kad Septintoji bendroji mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programa, struktūriniai fondai, Konkurencingumo ir inovacijų bendroji programa bei Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai būtų naudojami suderintai, nes tai (kaip jau buvo teigiama ankstesnėse RK nuomonėse) yra būtina ES konkurencingumui ir sanglaudos, mokslinių tyrimų, aukštojo mokslo ir inovacijų politikos sinergijai nacionaliniu ir regionų lygmeniu;

37. pasisako už platų inovacijų sąvokos aiškinimą, kuri apimtų socialinius ir humanitarinius mokslus bei veiksmingą jų sąveiką su savo miesto ir regionų ar vietovės kultūra;

Išvada

38. dar kartą pabrėžia, kad šiuo metu, kai ES stengiasi sumažinti dabartinio ekonomikos nuosmukio poveikį ir atnaujinti augimą, labai svarbu sudaryti sąlygas dialogui tarp svarbiausių švietimo ir ekonomikos suinteresuotųjų subjektų atsižvelgiant į didžiulę švietimo ir mokymo sistemų reikšmę Lisabonos strategijai ir atnaujintai Socialinei darbotvarkei;

39. palankiai vertina Komisijos iniciatyvą išsiaiškinti, kaip būtų galima panaudoti struktūrinius fondus remiant šios srities regionines iniciatyvas;

40. pripažįsta įmonių ir kitų švietimo sričių – ypač vidurinių mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų – bendradarbiavimo

potencialą ir Europos programų teikiamas galimybes šį bendradarbiavimą stiprinti;

41. primena, kad būtina, jog susiję viešojo sektoriaus atstovai, įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas, aktyviau dalyvautų kitame ES forumo „Universitetų ir įmonių dialogas“ etape;

42. mano, kad ES forumo „Universitetų ir įmonių dialogas“ reikėtų daugiau dėmesio skirti bendradarbiavimui aukštojo mokslo srityje;

43. ragina vietos ir regionų valdžios institucijas remti įmonių ir universitetų bendradarbiavimą ir universitetus laikyti inovacijų regionuose varomąja jėga;

44. ragina tęsti ES forumą „Universitetų ir įmonių dialogas“ rengiant plenarinius posėdžius, teminius seminarus internete ir aktyviau įtraukti atitinkamus viešojo sektoriaus atstovus, įskaitant regionų valdžios institucijas, bei galbūt dalyvius iš ES nepriklausančių šalių;

45. rekomenduoja universitetams tinkamai reaguoti į iniciatyvą „Nauji gebėjimai naujoms darbo vietoms“ ir ekonomikos nuosmukį bei aptarti partnerysčių regionų plėtrai, partnerysčių su MVĮ, mokymo metodų diferencijavimo, kokybės užtikrinimo ir akreditavimo galimybes;

46. Komisijai rekomenduoja išnagrinėti būdus, kaip būtų galima remti naujas strateginės įmonių ir universitetų partnerystės formas pasitelkiant atitinkamas ES programas.

2009 m. gruodžio 4 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkas*

Luc VAN DEN BRANDE